

וְלָנוּס וּלְהַמְלִיט, מַאי פְּתִיב בְּהוּ, וְעֵינִי (דף כח ע"ב) רְשָׁעִים תְּכַלִּינָה. שְׂרָאוּ הַדֶּרֶךְ פְּתוּחַ וּמְנוּס אָבֵד מִנְהֵם, שְׁלֵא רְצוּ לָנוּס וּלְהַמְלִיט. וְתִקְוֹתֵם מִפֶּח נִפֵּשׁ לְעוֹלָם הַבָּא.

כִּךְ דוֹר הַמְּבוּל, רָאוּ לָנַח עוֹשֶׂה הַתִּיבָה, וּמִתְרָה בָּהֶם בְּכָל יוֹם, וְרָאוּ אוֹתוֹ נִכְנָס לַתִּיבָה, וְלֹא רְצוּ לָשׁוּב. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעֵינִי רְשָׁעִים תְּכַלִּינָה וּמְנוּס אָבֵד מִנְהֵם, שְׁלֵא רְצוּ לָשׁוּב וּלְנוּס מְדִינִי, וְתִקְוֹתֵם מִפֶּח נִפֵּשׁ, שְׁלֵא יִקּוּמוּ לְיוֹם הַדִּין, שְׁנֶאֱמַר (איוב כו ה) הַרְפָּאִים יַחֲלָלוּ מִתַּחַת מַיִם וְשִׁכְנִיָּהֶם.

וַיַּחֲלֵ נַח אִישׁ הָאֲדָמָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָמָּה נִקְרָא אִישׁ הָאֲדָמָה. שְׁנִתְיִישְׁבָה מִמְּנוּ הָאֲדָמָה. כְּלוֹמַר אֲדוֹן הָאֲדָמָה. רַבֵּנן אֲמַרִי, אִישׁ הָאֲדָמָה, לְפִי שֶׁבִשְׂבִילוֹ עֲמְדָה הָאֲדָמָה בְּכַחַה וְטַבְעָה. שְׁנֶאֱמַר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׁנוּ וּמִעֲצוֹן יְדִינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַרְרָה ה'. תַּדַּע לָךְ, כִּיּוֹן שֶׁחָטָא אָדָם נִתְאַרְרָה הָאֲדָמָה, שְׁנֶאֱמַר אַרְוֶרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרְךָ. וְעֲמְדָה בְּקַלְלוֹתֶיהָ, עַד שֶׁבָּא נַח וּבִטַּל הַקְּלָלָה.

דִּתְנִיָּא אָמַר רַבִּי חֵיִיא רַבָּה, בְּשַׁעָה שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנַח צָא מִן הַתִּיבָה, אָמַר לְפָנָיו רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לָאֵן אַצָּא, אַצָּא לְאֲדָמָה שְׁנִתְאַרְרָה. וּמִפְּנֵי שְׁנִתְאַרְרָה אָבְדוּ שׁוֹכְנֶיהָ, וְנִתְאַרְרוּ כּוֹלָם וְנִתְמַעְטוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא כִךְ אַתֶּם, אֲלֵא שְׂרָצוּ בְּאַרְץ וּרְבוּ בָּהּ. הָאֲחֵרִים אָבְדוּ בָּהּ, אָבֵל אַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ וְשְׂרָצוּ בָּהּ.

וְעַם כָּל זֶה לֹא נִתְיִישֵׁב לְבוֹ, וְהֵעֲלָה עוֹלוֹת, שְׁנֶאֱמַר וַיַּעַל עוֹלוֹת בַּמִּזְבֵּחַ. הוּא הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהַקְּרִיב עָלָיו אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֲרִי לָךְ מַה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ, לֹא אוֹסִיף עֵלַת בַּמִּזְבֵּחַ. הוּא הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהַקְּרִיב עָלָיו אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי לָךְ מַה

לְפָנֶיכֶם, וְלֹא רְצִיתֶם לְהַפְּנוֹס בְּתוֹכוֹ וּלְנוּס וּלְהַמְלִיט - מַה פְּתוּב בָּהֶם? וְעֵינִי רְשָׁעִים תְּכַלִּינָה. שְׂרָאוּ הַדֶּרֶךְ פְּתוּחַ, וּמְנוּס אָבֵד מִנְהֵם - שְׁלֵא רְצוּ לָנוּס וּלְהַמְלִיט. וְתִקְוֹתֵם מִפֶּח נִפֵּשׁ - לְעוֹלָם הַבָּא. כִּי דוֹר הַמְּבוּל, רָאוּ לָנַח עוֹשֶׂה הַתִּיבָה, וּמִתְרָה בָּהֶם בְּכָל יוֹם, וְרָאוּ אוֹתוֹ נִכְנָס לַתִּיבָה - וְלֹא רְצוּ לָשׁוּב. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וְעֵינִי רְשָׁעִים תְּכַלִּינָה וּמְנוּס אָבֵד מִנְהֵם - שְׁלֵא רְצוּ לָשׁוּב וּלְנוּס מְדִינִי, וְתִקְוֹתֵם מִפֶּח נִפֵּשׁ - שְׁלֵא יִקּוּמוּ לְיוֹם הַדִּין, שְׁנֶאֱמַר (שם כו) הַרְפָּאִים יַחֲלָלוּ מִתַּחַת מַיִם וְשִׁכְנִיָּהֶם.

וַיַּחֲלֵ נַח אִישׁ הָאֲדָמָה (בראשית ט). אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָמָּה נִקְרָא אִישׁ הָאֲדָמָה? שְׁנִתְיִישְׁבָה מִמְּנוּ הָאֲדָמָה, כְּלוֹמַר אֲדוֹן הָאֲדָמָה. חֲכָמִים אוֹמְרִים, אִישׁ הָאֲדָמָה - לְפִי שֶׁבִשְׂבִילוֹ עֲמְדָה הָאֲדָמָה בְּכַחַה וְטַבְעָה, שְׁנֶאֱמַר (שם ה, כט) זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׁנוּ וּמִעֲצוֹן יְדִינוּ מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַרְרָה ה'. תַּדַּע לָךְ, כִּיּוֹן שֶׁחָטָא אָדָם, נִתְאַרְרָה הָאֲדָמָה, שְׁנֶאֱמַר (שם ה) אַרְוֶרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרְךָ. וְעֲמְדָה בְּקַלְלוֹתֶיהָ, עַד שֶׁבָּא נַח וּבִטַּל הַקְּלָלָה.

שְׁשִׁנְנוּ, אָמַר רַבִּי חֵיִיא רַבָּה, בְּשַׁעָה שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנַח צָא מִן הַתִּיבָה, אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לָאֵן אַצָּא? אַצָּא לְאֲדָמָה שְׁנִתְאַרְרָה? וּמִפְּנֵי שְׁנִתְאַרְרָה, אָבְדוּ שׁוֹכְנֶיהָ, וְנִתְאַרְרוּ כּלָם וְנִתְמַעְטוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לֹא כִךְ אַתֶּם, אֲלֵא (שם ט) שְׂרָצוּ בְּאַרְץ וּרְבוּ בָּהּ. הָאֲחֵרִים אָבְדוּ בָּהּ, אָבֵל אַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ וְשְׂרָצוּ בָּהּ.

וְעַם כָּל זֶאת לֹא נִתְיִישֵׁב בְּלָבוֹ, וְהֵעֲלָה עוֹלוֹת, שְׁנֶאֱמַר (שם ח) וַיַּעַל עֵלַת בַּמִּזְבֵּחַ. הוּא הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהַקְּרִיב עָלָיו אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֲרִי לָךְ מַה